

Justitsministeriet - Straffuldbyrdelseskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

15-17-årige indsatte i kriminalforsorgens institutioner, ministeriets sagsnr. 2017-0094-0794

Med mit brev af 19. maj 2018 afsluttede jeg min sag om forholdene for 15-17-årige indsatte i kriminalforsorgens institutioner. Jeg bad dog om at blive underrettet om nogle nærmere angivne forhold.

På den baggrund har jeg modtaget Justitsministeriets brev af 26. juni 2018. Desuden har jeg modtaget Direktoratet for Kriminalforsorgens breve af henholdsvis 27. juni 2018, 29. november 2018 og 15. februar 2019, alle med bilag.

1. Håndtering af sager om 15-17-årige i praksis

1.1. Personalets kendskab til reglerne om 15-17-årige indsatte samt overvejelser om overførsel af 15-17-årige indsatte til en anden institution

Jeg bad i mit brev af 19. maj 2018 om at blive underrettet om de nye tiltag, som skal sikre ensartet efterlevelse af de særlige regler, der gælder for 15-17-årige indsatte, herunder en faglig standard med retningslinjer for sagsbehandlingen, som direktoratet havde oplyst, at der blev arbejdet på.

Desuden bad jeg om at få oplyst, om myndighederne i forbindelse med de nye tiltag ville overveje eller havde overvejet, om undervisning i reglerne om 15-17-årige indsatte bør indgå i den teoretiske del af uddannelsen til fængselsbetjent. Jeg bad også om at få oplyst resultatet af disse overvejelser.

1.1.1. Myndighedernes oplysninger

Direktoratet for Kriminalforsorgen oplyste i brev af 27. juni 2018, at behovet for flere initiativer til at understøtte de særlige regler om 15-17-årige indsatte blev drøftet på møder den 31. oktober og 7. november 2017 i henholdsvis Partnerskabet for Resocialisering og Partnerskabet for Klient-sagsbehandling.

20-03-2019

Dok.nr. 17/02918-33/RI
Bedes oplyst ved
henvendelse

+ bilag

**Folketingets
Ombudsmand**
Gammeltorv 22
1457 København K
33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse:
Man.-fre. 10-14
Telefontid:
Man.-tors. 9-16
Fre. 9-15

Repræsentanterne fra områdekantorerne tilkendegav i den forbindelse, at det grundlæggende problem var, at de ikke umiddelbart på nem og smidig vis via LIS (kriminalforsorgens ledelsesinformationssystem) eller Klientssystemet kunne få et overblik over, om de aktuelt havde unge under 18 år på matriklerne.

Der er herefter etableret en særlig visning i LIS, som giver områdekantorerne mulighed for at se, hvor mange unge der en given dag eller periode er indsat eller har været indsat på de enkelte matrikler.

Vejledningen i visning på LIS blev sendt til områdekantorerne den 17. november 2017 og blev på baggrund af mit brev af 19. maj 2018 også bragt i erindring på et møde den 12. juni 2018 i Partnerskabet for Resocialisering og et møde i Partnerskabet for Klient­sagsbehandling den 26. juni 2018.

Et kriminalforsorgsområde nævnte på møderne med partnerskaberne, at området ville tage initiativ til at udarbejde en tjekliste til matriklerne, som yderligere skal hjælpe medarbejderne med at sikre, at reglerne om 15-17-årige bliver fulgt.

I et brev af 29. november 2018 har direktoratet oplyst, at direktoratet har fundet det mest hensigtsmæssigt at udarbejde tjekliste og faglig standard (se nedenfor under pkt. 1.2) i et samlet dokument, så de to initiativer nu er samlet. Samtidig har direktoratet sendt mig faglige standarder for henholdsvis unge varetægtsfængslede og unge, der skal afsone. Standarderne er ifølge det oplyste lagt på kriminalforsorgens intranet.

Direktoratet har herudover oplyst, at der på et koncernledelsesmøde er blevet gjort opmærksom på vigtigheden af at have fokus på 15-17-årige.

Desuden har direktoratet den 2. november 2017 lagt en nyhed om de 15-17-årige på kriminalforsorgens intranet, som medarbejderne generelt har adgang til. Direktoratet har sendt mig en kopi af nyheden, hvis overskrift er "Når en ung skal fængsles".

Direktoratet har i brevet af 27. juni 2018 yderligere oplyst, at der i forbindelse med kriminalforsorgens flerårsaftale for 2018-2021 skal foretages et eftersyn af uddannelsen til fængselsbetjent i 2019. Eftersynet skal bl.a. ske for at justere uddannelsen i forhold til forandringer i rammer og vilkår for fængselsbetjentenes arbejde. I eftersynet vil kriminalforsorgen derfor inddrage behovet for specifik uddannelse for fængselsbetjente, der gør tjeneste på specialafdelinger, herunder afdelinger for unge mellem 15 og 17 år.

1.1.2. Min vurdering

Jeg har noteret mig direktoratets oplysninger.

For ordens skyld gør jeg opmærksom på, at jeg ikke har taget stilling til det nærmere indhold af de faglige standarder for henholdsvis unge varetægtsfængslede og unge, der skal afsone.

Jeg beder om at blive underrettet om resultatet af eftersynet i 2019 af uddannelsen til fængselsbetjent for så vidt angår behovet for specifik uddannelse for fængselsbetjente, der gør tjeneste på specialafdelinger, herunder afdelinger for unge mellem 15 og 17 år.

1.2. Iværksættelse af særlige aktiviteter over for 15-17-årige indsatte

Jeg bad i mit brev af 19. maj 2018 også om at blive underrettet om retningslinjer for at iværksætte et særligt behandlingsprogram for unge.

I den forbindelse oplyste jeg, at jeg under tilsynsbesøg i Ringe Fængsels ungeafdeling og Nyborg Fængsel fik oplyst, at de unge – ligesom alle andre indsatte – fik udarbejdet en handleplan, men ikke et særligt behandlingsprogram.

Jeg bad derfor om at få oplyst, om myndighederne i forbindelse med de nye tiltag (den faglige standard) ville overveje eller havde overvejet at præcisere, hvordan bestemmelsen om at etablere et særligt behandlingsprogram for 15-17-årige indsatte skal fortolkes sammenholdt med bestemmelsen om, at der skal udarbejdes en handleplan for indsatte.

Jeg bad også om at få oplyst resultatet af disse overvejelser.

1.2.1. Myndighedernes oplysninger

Direktoratet oplyste i sit brev af 27. juni 2018, at den faglige standard var under udarbejdelse og ville blive sendt til mig, når den var færdig.

Desuden oplyste direktoratet, at der både skal udarbejdes et særligt behandlingsprogram og en afsonings- og handleplan for den unge, hvilket ville blive præciseret i den faglige standard.

Som nævnt ovenfor under pkt. 1.1.1 har direktoratet ved brev af 29. november 2018 sendt mig faglige standarder for henholdsvis unge varetægtsfængslede og unge, der skal afsone. Standarderne er lagt på kriminalforsorgens intranet.

1.2.2. Min vurdering

Jeg har noteret mig direktoratets oplysninger, herunder at det fremgår af de faglige standarder, at der både skal oprettes en handleplan og etableres et særligt behandlingsprogram.

For ordens skyld gør jeg opmærksom på, at jeg som anført ovenfor i pkt. 1.1.2 ikke har taget stilling til det nærmere indhold af de faglige standarder for henholdsvis unge varetægtsfængslede og unge, der skal afsone.

2. Regulering af forholdene for 15-17-årige indsatte

2.1. Regulering af undervisningen af indsatte i den undervisningspligtige alder

2.1.1. Varetægtsarrestanter

Jeg anmodede i mit brev af 19. maj 2018 om at blive underrettet om resultatet af Justitsministeriets overvejelser om behovet for at ændre lovgivningen om undervisning af varetægtsarrestanter.

2.1.1.1. Myndighedernes oplysninger

Ministeriet har i sit brev af 26. juni 2018 oplyst, at ministeriet har overvejet spørgsmålet og finder, at der er behov for at ændre reglerne i retsplejeloven med henblik på fravigelse af folkeskolens almindelige regler om fagudbud, timetal mv.

Ministeriet har i den forbindelse oplyst, at der ville blive fremsat lovforslag herom hurtigst muligt.

2.1.1.2. Min vurdering

Jeg har noteret mig ministeriets oplysninger.

Jeg er desuden bekendt med, at retsplejelovens § 776 blev ændret ved § 2, nr. 4, i lov nr. 1541 af 18. december 2018, idet der i bestemmelsen blev indsat et nyt 4. pkt., hvorefter justitsministeren fastsætter særlige regler om undervisning af varetægtsarrestanter i den undervisningspligtige alder.

2.1.2. Regler om undervisning af indsatte i den undervisningspligtige alder

Jeg anmodede i mit brev af 19. maj 2018 også om at blive underrettet om de kommende regler for indsatte i den undervisningspligtige alder, der afsone fængselsstraf i kriminalforsorgens institutioner.

2.1.2.1. Myndighedernes oplysninger

I sit brev af 27. juni 2018 oplyste direktoratet, at kravene til indholdet af ugebekendtgørelsen mv. var blevet drøftet på et møde den 14. maj 2018 mellem Undervisningsministeriet og direktoratet.

Direktoratet har i sit brev af 15. februar 2019 oplyst, at reglerne om undervisning af indsatte i den undervisningspligtige alder nu er udarbejdet og trådte i kraft den 1. februar 2019.

Reglerne er udarbejdet efter inddragelse af Undervisningsministeriet og fremgår af § 13 i bekendtgørelse nr. 103 af 30. januar 2019 om behandlingen af 15-17-årige, der anbringes i kriminalforsorgens institutioner (herefter *ungebekendtgørelsen*), pkt. 11 i vejledning nr. 9085 af 30. januar 2019 om behandlingen af 15-17-årige, der anbringes i kriminalforsorgens institutioner, og skrivelse nr. 9087 af 30. januar 2019 om undervisning af indsatte i den undervisningspligtige alder.

Reglerne gælder både for varetægtsarrestanter og afsonere.

Indsatte i den undervisningspligtige alder har ifølge § 13, stk. 1, i *ungebekendtgørelsen* ret til at modtage og pligt til at deltage i undervisning, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Undervisningen skal i medfør af *ungebekendtgørelsens* § 13, stk. 2, tage udgangspunkt i den undervisningspligtige unges situation og læringsforudsætninger og skal varetages af personale med de nødvendige faglige og pædagogiske forudsætninger.

Direktoratet har desuden oplyst, at reglerne snarest vil blive omtalt i de faglige standarder, som ligger på kriminalforsorgens intranet.

2.1.2.2. Min vurdering

Jeg har noteret mig direktoratets oplysninger, herunder at der nu er udarbejdet regler om undervisning af indsatte i den undervisningspligtige alder.

2.2. Særlig screening for sindssygdom

I mit brev af 19. maj 2018 bad jeg om at få sendt en kopi af det brev, som direktoratet ville sende eller havde sendt til områdekontorerne om screeningsordningen for sindssygdom, hvor direktoratet også ville fremhæve, at ordningen tillige gælder på udrejsecentre og institutioner for frihedsberøvede asylansøgere.

2.2.1. Myndighedernes oplysninger

Direktoratet har i sit brev af 27. juni 2018 oplyst, at det beror på en fejl, som meget beklages, at direktoratet har anført, at screeningsordningen også gælder for udrejsecentre.

Direktoratet har dog oplyst, at det er korrekt, at ordningen gælder for institutioner for frihedsberøvede asylansøgere – aktuelt Udlændingecenter Ellebæk. Institutionschefen for Udlændingecenter Ellebæk har i forbindelse med udarbejdelse af direktoratets udtalelse bekræftet, at institutionen er opmærksom på, at ordningen også gælder for unge, der indsættes i udlændingecenteret. Institutionschefen har tillige oplyst, at der i en længere periode ikke har været indsat unge i udrejsecenteret.

Endvidere har direktoratet oplyst, at screeningsordningen flere gange i 2017 og 2018 er drøftet med områdecheferne for resocialisering på møder i Partnerskabet for Resocialisering.

Under henvisning til det anførte har direktoratet ikke udsendt en skrivelse, hvor det fremgår, at screeningsordningen også gælder på udrejsecentre. Derimod har direktoratet med en skrivelse af 18. juni 2018 bedt områdekontorerne sikre sig, at institutionerne er bekendt med, at ordningen gælder for alle kriminalforsorgens institutioner, herunder Udlændingecenter Ellebæk, men ikke for udrejsecentre. Direktoratet har beklaget, at skrivelsen først er udsendt i juni 2018.

Direktoratet har sendt mig en kopi af skrivelsen af 18. juni 2018.

2.2.2. Min vurdering

Jeg har noteret mig direktoratets oplysninger.

*****

På det foreliggende grundlag foretager jeg mig ikke mere i sagen bortset fra at afvente underretning fra myndighederne, jf. pkt. 1.1.2.

Jeg lægger en nyhed på min hjemmeside om sagen.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Kopi til:

Direktoratet for Kriminalforsorgen

Kriminalforsorgen Hovedstaden

Kriminalforsorgen Syddanmark

Institution Sydøstjylland

Københavns Fængsler, Vestre Fængsel

Institution Midtfyn, Ringe Fængsel

Nyborg Fængsel